

[Kai Moltke.]

bindelser med østlandene. At jeg som leder af Leipzigermessens kontor i Danmark har handelsmæssig kontakt med DDR, er ingen hemmelighed, men bortset fra to årlige besøg på messen i Leipzig har jeg ingen tilknytning til andre østlande."

Hvis hr. justitsministeren havde sin hukommelse i behold, kunne denne skrivelse og dens indhold ikke være ham ubekendt. Her har vi nemlig sagens kerne. Skal det fortsætte med sådanne metoder, at man først bliver fjernet fra et kontor inden for hæren, og så bliver man fjernet fra De danske Spritfabrikker, hvor man udøver en rent privat virksomhed? Synes hr. justitsministeren, at dette svarer til dansk demokratisk opfattelse af justitsvæsenet?

Justitsministeren (Thestrup): Jeg kan sige til det ærede medlem hr. Kjær Rasmussen, at det jo er et gammelt trick at stille et spørgsmål, der skal besvares med ja eller nej. Jeg har i mange år været forhørsdommer, men jeg har aldrig dristet mig til at gå frem på den måde. Jeg vil ikke besvare et spørgsmål med ja eller nej efter ordre fra det ærede medlem.

Må jeg dernæst sige i anledning af hr. Kai Moltkes indlæg, at forholdet er det i denne sag, at man ønsker at komme ind på et spørgsmål, som vi én gang har vedtaget afgøres af det udvalg, der er nedsat af folketinget, og det vil jeg ikke indlade mig på.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjær Rasmussen): Jeg forstår, at ministeren hverken vil svare ja eller nej. Så tilgiver ministeren nok, at jeg opfatter hans tavshed som et nej og herefter anser det for bevist, at det er den siddende regering, som afgør, hvornår der skal registreres i dette land. Derfor vil jeg meget gerne have, at det udvalg, som kommer, arbejder meget grundigt med sagen.

Poul Dam: Jeg vil da gerne svare på justitsministerens vegne, selv om han ikke har bedt mig om det. Der er ingen parlamentarisk mulighed for at ændre den praksis, at registrering er ophørt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pressens brug.

(Lovforslaget (nr. 26) findes i tillæg A. sp. 641, fremsættelsen i tidenden sp. 134).

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Lovforslaget går ud på at ophæve den pligt, presselovens § 3 pålægger bogtrykkere til inden en time at aflevere et eksemplar af ethvert periodisk skrift til politiet. Denne bestemmelse har i dag ingen fornuftig mening, og jeg kan derfor anbefale forslaget.

Adam Møller: Også det konservative folkeparti vil gerne anbefale forslaget. Det er måske bestemmelser, der i en fjern fortid har haft deres berettigelse. Som forholdene er nu, tjener de kun til at besværliggøre forholdene for administrationen og til at pålægge det erhvervsliv, som har afleveringspligten, øgede omkostninger og øget administrationsbesvær og vanskeligheder. Vi ser meget gerne, at forslaget går igennem.

Merete Bjørn Hanssen: Den foreslåede ændring af presseloven kan jeg på mit partis vegne anbefale til en hurtig gennemførelse uden udvalgsbehandling. Forslaget er så velmotiveret, at jeg ikke skal kommentere det yderligere.

Men da vi nu alligevel har presseloven fremme, vil jeg gerne spørge justitsministeren, om der i en nærmere fremtid er udsigt til andre ændringer i presseloven. Jeg tænker her på, om ministeren har til hensigt i forbindelse med presseloven eller

[Merete Bjørn Hanssen.]

gennem særlig lovgivning at fastsætte ansvarsbestemmelser for udsendelser i radio og fjernsyn.

Som bekendt har Nordisk Råd i 1963 henstillet til de nordiske landes regeringer at undersøge mulighederne for en i princippet ensartet nordisk lovgivning om radioens juridiske ansvar. I 1964 tog Nordisk Råd en udtalelse fra sagkyndige repræsentanter for de nordiske lande til efterretning — en udtalelse, som justitsministrene også har tilsluttet sig. Heri fremhæves det som det mest nærliggende at benytte reglerne om pressens strafferetlige og erstatningsretlige ansvar som udgangspunkt for overvejelserne. Særlig fremhæves, at man bør erkende radioinstitutionernes frie og selvstændige stilling som informationsorganer og nyhedsbringere, og at de ansvarlige derfor i princippet bør have samme stilling og ansvarsforhold, som en redaktør i den demokratiske verden har det, når han redigerer sin avis; herhjemme fastlægges presselovens § 6 denne stilling og disse ansvarsforhold.

Det permanente straffelovråd har i februar 1968 afgivet betænkning om ansvaret for radio- og fjernsynsudsendelser og når til den konklusion, at der ikke på det foreliggende grundlag bør gennemføres nogen ændring af den gældende ordning. Imidlertid har der været rejst en vægtig offentlig kritik af det kommissorium, som straffelovrådet fik, blandt andre af lektor K. A. Frøbert i Danmarks Juristforbunds blad Juristen, 1969, siderne 69-80. Lektor Frøbert understreger her især behovet for en mere indgående undersøgelse af det rimelige og hensigtsmæssige i at bevare den eksisterende store forskel i ansvarsreglerne for radioens og fjernsynets nyhedstjeneste og dagspressen. Jeg kan personlig heller ikke se det rimelige i at opretholde en sådan forskel, men finder, at vi herhjemme ligesom i Sverige bør tilstræbe så ensartede vilkår som muligt. Det er derfor, jeg gerne vil spørge ministeren, om han ser et behov for at skabe sådanne ensartede vilkår, og om det i så fald skal ske gennem en særskilt lovgivning eller gennem en ændring af presseloven.

Det ville også være af interesse at få op-

lyst, om ministeren mener, at spørgsmålet om et lovfæstet ansvar for udsendelser i radio og TV skal afvente en beslutning om monopolpolitikens fremtid på radio- og TV-området, eller om det her berørte ansvarsproblem principielt er monopolspørgsmålet ivedkommende.

Jørgen Andersen: Når justitsministeren for tilfældet har fremsat dette forslag om ændring af loven om pressens brug uden ledsagelse af den traditionelle, omfattende forelæggelsestale, tør jeg måske have den opfattelse, at ministeren har bedømt forslaget til at kunne tale for sig selv, og heri kan jeg være ganske enig. Forslaget gør op med en mere end hundredårig pligt, som tiden for længst er løbet fra, og jeg takker ministeren, fordi han så resolut har ladet handling følge det løfte, han i slutningen af sidste samling gav mig som svar på mit her i tinget stillede spørgsmål om betimeligheden af at opretholde denne fortidige bestemmelse, som er til daglig irritation og besvær både for politietaten og landets bogtrykkere, inklusive dagbladene.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige absolut velvillighed til en hurtig vedtagelse af forslaget. Andre ordføreres lige så positive stilling bør udvirke, at forslaget kan passere tinget uden udvalgsbehandling.

Jeg vil dog gerne bede ministeren oplyse, hvor stor man anslår politietatens besparelse til at blive efter vedtagelsen af denne ændring. Jeg venter ikke, at ministeren på stedet kan svare, men måske kan svaret følge ved en af de senere behandlinger. Det er kun alt for sjældent, vi her i folketinget har lejlighed til at behandle lovforslag, som ikke koster penge, men tværtimod giver besparelser; selv om man ikke i dette lovforslag kan se nogen imponerende besparelse, er der dog vist alligevel tale om en ganske anselig sum. Hvis jeg er rigtigt informeret, har alene Københavns politi engageret mellem 3 og 5 funktionærer til bestridelse af den eksisterende lovs krav om kontrol, arkivering, gennemlæsning osv. Disse vil efter lovens vedtagelse frigøres til mere hensigtsmæssigt arbejde. Desuden frigøres et forholdsmæssigt lignende antal ude på landets øvrige politistationer, på samme tid som et anseligt arkivareal gøres dispo-

[Jørgen Andersen.]

nibelt til bedre formål — og så har jeg slet ikke omtalt eller berørt bogtrykkernes og dagbladenes lettelser. Jeg fornemmer et så betydeligt tal inden for synsfeltet, at det bør vække til eftertanke, om en finkæmning på andre lovgivningsområder ikke ville være ønskelig i en tid, da besparelser på vore offentlige budgetter er en indiskutabel nødvendighed.

Poul Dam: Jeg har ikke helt den foregående ordførers tro på, at dette forslags gennemførelse vil klare landets økonomiske problemer, men derfor er det alligevel et godt og fornuftigt lille forslag, hvorom man vel klarest og kortest kan sige: bedre sent end aldrig. Denne regel kunne vi jo godt have undværet for længe siden.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne takke ordførerne for den tilslutning, forslaget har fået.

Jeg vil gerne sige til fru Merete Bjørn Hanssen, at det er rigtigt, som fruén selv sagde, at straffelovrådet i 1968 har afgivet en betænkning om ansvaret ved radio- og fjernsynsudsendelser. Betænkningen vedrører en fastlæggelse af ansvaret for udsendelser i Danmarks radio, og jeg har derfor udbedt mig en udtalelse fra kulturministeriet, hvorunder Danmarks radio hører. Jeg har endvidere modtaget en udtalelse om betænkningen fra Institutet for Presseforskning og Samtidshistorie, og også denne udtalelse har jeg tilstillet kulturministeriet. Jeg tør ikke sige noget nærmere om, hvilken stilling jeg vil tage til disse ting, før jeg har fået svar fra kulturministeriet. Men jeg kan vel nok sige så meget, at jeg ikke mener, at en stillingtagen på disse områder behøver at afvente afgørelsen af det spørgsmål, om der skal være monopol i radioen eller det skal være frit. Jeg kan også sige, at jeg mener, der er brug for en ændret lovgivning.

Må jeg sige til hr. Jørgen Andersen, at det naturligvis er rigtigt, at der bliver tale om besparelser, men jeg kan ikke sige her,

hvor store besparelserne bliver. Derfor er dette forslag ikke uden betydning, selv om vi ikke kan redde landets økonomi derved.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Nedlæggelse af retten i Sakskøbing).

(Lovforslaget (nr. 25) findes i tillæg A. sp. 571, fremsættelsen i tidenden sp. 133).

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Dette lovforslag er vel et første forsigtigt skridt på vejen mod den reform af retskredsinddelingen, der naturligt melder sig som en konsekvens af de nye kommunegrænser. Når man tænker tilbage på folketingets behandling i 1955-56 af det mere omfattende forslag om en ændring af retskredsene og politikredsene og de reaktioner, dette forslag fremkaldte fra befolkningens side, forstår man det forsigtige udspil, justitsministeren her foretager.

Før jeg giver tilslutning, vil jeg gerne i et udvalg have flere oplysninger, end forslagens bemærkninger indeholder, f. eks. om vi har andre retskredse med et lavere indbyggerantal end de 16.500, der i dette forslag betegnes som værende under den grænse, der muliggør en rationel drift af et dommerembede. Hvis svaret er ja, bør det vel overvejes, hvorledes der skal forholdes med sådanne små retskredse. Det vil sikkert også interessere udvalgets medlemmer at høre, hvilke udtalelser de instanser, amter, sogne-